

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 25.

FINN NYELV

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Az élő idegen nyelvből tett vizsga értékelésének egységes alapelvei

- Az egyes összetevők értékelése egymástól független.
- Minden összetevőben csak a célzottan mért készség értékelendő.
- Az Olvasott szöveg értéke, a Hallott szöveg értéke és a Nyelvhelyesség összetevők értékelési útmutatói tartalmazzák a lehetséges elfogadható válaszokat.
- Az Olvasott szöveg értéke és a Hallott szöveg értéke összetevők feladatai kizárólag tartalmi szempontok szerint értékelendők, azaz a nyelvtani és helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
- Az Íráskészség összetevő értékelése a megadott szempontok alapján történik.

Az egyes összetevőkben szerzett pontok vizsgaponttá alakítása szintén ezen útmutató alapján történik.

Javítási kulcs

I. ÖSSZETEVŐ: OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Ha többféle válasz is elfogadható, a javítási kulcs tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell. (A szöveg szerinti megoldások mellett dőlt betűvel szerepelnek a tartalmilag még elfogadható egyéb megoldások is. A zárójelben szereplő szavak, kifejezések nem feltételei a válasz elfogadhatóságának.)

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz érthetőségét akadályozzák.

Amennyiben több választ írt be a vizsgázó, a válasz akkor sem elfogadható, ha tartalmazza a helyes megoldást.

Javítás közben minden feladat végén (a lap alján) a feladatban szereplő összes kérdéshez egy-egy szürke négyzetbe kérjük, írja be a következő kódokat:

- 1 = jó válasz
- 0 = nem elfogadható válasz
- Amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen.

Például:

1	2	3	4
1	0	1	

A példában az első és a harmadik kérdésre helyes a válasz, a másodikra nem elfogadható, a negyedik kérdésre pedig nem válaszolt a vizsgázó.

Minden feladat végén (szintén a lap alján, a kérdéseket jelölő szürke négyzetsor végén) két külön rubrika található. Az egyikbe előre beírtuk az elérhető maximális pontszámot, a másikba kérjük, írja be a feladatban a vizsgázó által elért összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
5	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit) és az elért összpontszámot.

TEHTÄVÄ 1: Vesijuoksu on uusi kuntoilulaji

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
C	G	A	K	D	B	E	L	H	I	J

TEHTÄVÄ 2: Artikkelit

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
G	A	D	F	B	H	E

TEHTÄVÄ 3: Anun kirje kotiin

19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
V	O	O	V	V	O	O

TEHTÄVÄ 4: Vuodenajat

- 26) erota / jotka eroavat toisistaan
- 27) tulla kylmemmiksi / ilmat tulevat kylmemmiksi
- 28) suosittu
- 29) (Lapin) tunturi / tunturit
- 30) palata / muuttolinnut palaavat / ne palaavat
- 31) loma/lomakuukausi
- 32) yötön yö / yöttömän yön
- 33) hiihto- ja laskettelu-aika / hiihto- ja laskettelu-aikaa

II. ÖSSZETEVŐ: NYELVHELYESSÉG

A javítási útmutató tartalmazza az összes elfogadható választ.

Amennyiben a válasz helyesírási hibát tartalmaz, az nem elfogadható. Amennyiben több választ írt be a vizsgázó, a válasz akkor sem elfogadható, ha tartalmazza a helyes megoldást. (A helyes megoldások mellett dőlt betűvel szerepelnek a nyelvhelyességi szempontból még elfogadható egyéb megoldások is.)

A vizsgarészben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása a javítási kulcs után található pontszámítási táblázat alapján történik.

Javítás közben minden feladat végén (a lap alján) a feladatban szereplő összes kérdéshez egy-egy szürke négyzetbe kérjük, írja be a következő kódokat:

- 1 = jó válasz
- 0 = nem elfogadható válasz
- Amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen.

Például:

1	2	3	4
1	0	1	

A példában az első és a harmadik kérdésre helyes a válasz, a másodikra nem elfogadható, a negyedik kérdésre pedig nem válaszolt a vizsgázó.

Minden feladat végén (szintén a lap alján, a kérdéseket jelölő szürke négyzetsor végén) két külön rubrika található. Az egyikbe előre beírtuk az elérhető maximális pontszámot, a másikba kérjük, írja be a feladatban a vizsgázó által elért összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
5	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit), az elért összpontszámot és a pontszámítási táblázat segítségével megállapított vizsgapontokat.

TEHTÄVÄ 1

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
B	C	C	A	D	C	C

TEHTÄVÄ 2

- 8) Odotatko (sinä) Mikon veljeä?
9) Anne vihaa keltaisia ruusuja.
10) (Minä) en tykkää kuumista kesistä.
11) Äiti ostaa kaksi litraa maitoa, kilon leipää ja omenoita/omenia/omenan.
12) (Me) emme mene elokuvateatteriin, vaan jäämme kotiin.
13) Milloin (sinä) tulet käymään Afrikassa?
14) Juotteko (te) kahvia/kahvin sokerin kanssa vai ilman sokeria?

TEHTÄVÄ 3

- 15) jäisin
16) katsoisikaan
17) Olisi
18) voisin/voisimme
19) Heittäisin/Heittäisimme
20) mahtuisimme/mahtuisi/mahtuisivat
21) haluaisivat

TEHTÄVÄ 4

- 22) leipomassa
23) soutamasta
24) katsomaan
25) tekemässä
26) hakemassa
27) uimaan
28) itkemään

Pontszámítási táblázat a vizsgapontok kiszámításához

Pont	Vizsgapont
1	1
2	2
3	2
4	3
5	4
6	4
7	5
8	6
9	6
10	7
11	8
12	8
13	9
14	10
15	10
16	11
17	12
18	12
19	13
20	14
21	14
22	15
23	16
24	16
25	17
26	17
27	18
28	18

III. ÖSSZETEVŐ: HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Ha többféle válasz is elfogadható, a javítási útmutató tartalmazza a szövegből adódó lehetséges válaszokat, illetve azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a jó válasznak tartalmaznia kell. (A szöveg szerinti megoldások mellett dőlt betűvel szerepelnek a tartalmilag még elfogadható egyéb megoldások is. A zárójelben szereplő szavak, kifejezések nem feltételei a válasz elfogadhatóságának.)

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz érthetőségét akadályozzák.

Amennyiben több választ írt be a vizsgázó, a válasz akkor sem elfogadható, ha tartalmazza a helyes megoldást.

Javítás közben minden feladat végén (a lap alján) a feladatban szereplő összes kérdéshez egy-egy szürke négyzetbe kérjük, írja be a következő kódokat:

- 1 = jó válasz
- 0 = nem elfogadható válasz
- Amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen.

Például:

1	2	3	4
1	0	1	

A példában az első és a harmadik kérdésre helyes a válasz, a másodikra nem elfogadható, a negyedik kérdésre pedig nem válaszolt a vizsgázó.

Minden feladat végén (szintén a lap alján a kérdéseket jelölő szürke négyzetsor végén) két külön rubrika található. Az egyikbe előre beírtuk az elérhető maximális pontszámot, a másikba kérjük, írja be a feladatban a vizsgázó által elért összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
5	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit), az elért összpontszámot és a pontszámítási táblázat segítségével megállapított vizsgapontokat.

TEHTÄVÄ 1: Dialogi

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
B	A	A	B	B	A	B

Äiti: Ville! Voisitko käydä kaupassa? Minulla on hirveä kiire. Mä en ehdi millään.

Poika: No joo... Mitä mun pitää ostaa?

Äiti: Tulepas tänne, annan sinulle kauppalistan.

Poika: Odota vähän. Käyn ensin vessassa. – No niin. Missä se lista on?

Äiti: Odota nyt. Se ei ole vielä valmis. Kirjoitan sen nyt heti sinulle. Okei. Osta kolme litraa maitoa, kaksi purkkia piimää ja sitten litra appelsiinimehua, ja sitten sinun täytyy ostaa leipää, tummaa leipää meillä ei ole, osta sitä, ja sitten voisit ostaa unkarilaista hunajaa kun se on tarjouksessa. Ja sitten jotain hedelmiä. Katso, mitkä ovat halpoja. Mansikoita esimerkiksi ja noin kahdeksan omenaa. Ei sitten muuta.

Poika: Selvä. Voinko ostaa itselleni jotain hyvää? Jätskiä tai jotain?

Äiti: Osta vaan jos haluat.

Poika: Okei. Moido.

TEHTÄVÄ 2: Teksti maidosta

8.	9.	10.	11.	12.	13.
A	A	D	B	A	C

Maito on perinteinen kotimainen elintarvike. Melkein jokaisessa suomalaisessa jääkaapissa on ainakin litra maitoa.

Suomalaisille maito on tärkeä asia. Maidosta ja muista maitotuotteista saa kalsiumia. Kalsium estää luustoa murtumasta. Esimerkiksi Aasiassa maitoa juodaan paljon vähemmän kuin meillä. Siellä ihmiset saavat kalsiumia vihanneksista, siemenistä, pavuista, pähkinöistä ja kalojen ruodoista.

Kaikki suomalaiset eivät voi juoda tavallista maitoa. Laktoosi-intoleranssia sairastavien vatsa on aina kipeä maitosokerista. Nykyisin on kuitenkin olemassa niin monia erilaisia maitoja, että niistä löytyy jokaiselle jotakin.

Suomalaiset ovat todellista maidonjuojakansaa. Jokainen suomalainen juo vuodessa 136 litraa maitoa. Ne, jotka eivät halua juoda maitoa, voivat käyttää sitä ruuanvalmistuksessa tai ostaa muita maitotuotteita. Jogurtti, piimä, rahka ja juusto ovat kaikki terveellisiä maitotuotteita.

Aikuisen ihmisen olisi hyvä juoda kolme lasillista maitoa päivässä. Maidon voi myös korvata muutamalla siivulla juustoa.

TEHTÄVÄ 3: Lähdössä lomalle

14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
V	O	O	V	O	V	V

- Terhi: Hei! Milloin sinulla on lomaa?
Vesa: No, ajattelin pitää viikon vapaata pääsiäisenä. Minulla on talvilomaa vielä vähän jäljellä.
T: Minäkin voisin pitää silloin lomaa. Lähdetäänkö jonnekin?
V: No, joo. Minne haluaisit lähteä?
T: Mitä sinä olet ajatellut?
V: No, voisimme lähteä vaikka Mallorcalle. Siellä olis jo lämmintä.
T: En minä tuollaiseen turistipaikkaan halua lähteä. – En ole muuten koskaan käynyt Prahassa. Sinne on nyt ihan halpoja matkoja.
V: Ai jaa.
T: Voisin käydä hakemassa esitteitä.
V: Tässä on Helsingin Sanomissa jotain matkoja. Esimerkiksi yksi viikko Mallorcalla maksaa 350 euroa tai jotain sellaista.
T: Mutta kyllä siinä vielä menee 500 euroa kaikkeen muuhun, syömiseen ja sellaiseen.
V: No, jos sinun mielestäsi meillä ei ole tarpeeksi rahaa, tehdään jotain muuta.
T: En minä halua jäädä kotiin.
V: Ei kun tarkoitin, että voisimme jäädä Suomeen. Voisimme vaikka mennä mökille.
T: No, hyvä sitten. Mennään nyt mökille, mutta sitten lupaat, että kesällä lähdemme Prahaan.
V: Okei.

Pontszámítási táblázat a vizsgapontok kiszámításához

Pont	Vizsgapont
1	2
2	3
3	5
4	7
5	8
6	10
7	12
8	13
9	15
10	17
11	18
12	20
13	22
14	23
15	25
16	27
17	28
18	30
19	32
20	33

IV. ÖSSZETEVŐ: ÍRÁSKÉSZSÉG

A javításhoz használandó értékelési szempontok a következő oldalakon találhatóak.

A munkalap végén a szürke táblázatban két különböző oszlop található:

- az elsőbe előre beírtuk az egyes értékelési szempontok alapján elérhető maximális pontszámokat;
- a másodikba kérjük, írja be a vizsgázó által elért pontszámokat, majd a feladatra adott összpontszámot.

Például:

Max.	Elért
5	3

A feladatlap végén található összesítő táblázatba kérjük, írja be a részeredményeket (az egyes feladatok eredményeit) és az elért összpontszámot.

Értékelési szempontok az 1. feladathoz

Az 1. feladat értékelése	Maximum
A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága	5 pont
Érthetőség, nyelvi megformálás	5 pont
Íráskép	1 pont
Összesen	11 pont

Amennyiben a dolgozat a „*Feladat teljesítése, a szöveg hosszúsága*” szempont alapján 0 pont, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

- *A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó megvalósította-e a kommunikációs szándékot, azaz megfelelően dolgozta-e ki a témát; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre. Nem kell pontot levonni, ha a szöveg hosszabb 80 szónál.

- *Érthetőség, nyelvi megformálás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg érthető-e az olvasó számára, az esetlegesen előforduló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák a megértést nem akadályozzák-e.

- *Íráskép*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy milyen a szöveg írásképe, mennyire olvasható; a törlések és javítások mennyiben zavarják a szöveg áttekinthetőségét.

Értékelési skála az 1. feladathoz*A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága*

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célt; megfelelően dolgozta ki a feladat minden részletét, és elérte a minimális szöveg-hosszúságot (40 szó).	A vizsgázó nagyrészt megvalósította a kommunikációs célt; 1-2 részlettől eltekintve általában megfelelően dolgozta ki a feladatot, és legalább 40 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladat bizonyos részeit, a létrehozott szöveg 40 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célt; félreértette, illetve nem megfelelően dolgozta ki a feladatot, a szöveg 20 szónál rövidebb.

Érthetőség, nyelvi megformálás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg egy-két kisebb pontatlanság ellenére az olvasó számára tökéletesen érthető és követhető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák ellenére az olvasó számára nagyjából érthető és követhető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák következtében nehezen érthető és követhető, illetve félreérthető.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt nem érthető és nem követhető.

Íráskép

1 pont	0 pont
Olvasható kézírás, áttekinthető törlések és javítások.	Olvashatatlan kézírás és/vagy áttekinthetetlen törlések és javítások.

Értékelési szempontok a 2. feladathoz (A és B variáció közül választott feladat)

A 2. feladat értékelése	Maximum
A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése	5 pont
Hangnem, az olvasóban keltett benyomás	2 pont
Szövegalkotás	4 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség, helyesírás	5 pont
Íráskép	1 pont
Összesen	22 pont

Amennyiben a dolgozat a „*Feladat teljesítése, a megadott szempontok követése*” szempont alapján 0 pont, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

- *A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta őket. Nem kell levonni pontot, ha a szöveg hosszabb 120 szónál.

- *Hangnem, az olvasóban keltett benyomás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak, valamint az írásmű szerzője és olvasója közötti viszonyoknak; hogy az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

- *Szövegalkotás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy logikus-e az irányító szempontok elrendezése és a szöveg gondolatmenete, megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés és befejezés; hogy a vizsgázó hogyan alkalmazza a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (előre- és visszautalás eszközei, névmások, kötőszók stb.).

- *Szókincs, kifejezésmód*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat a középszintnek megfelelő változatosságot mutat-e.

- *Nyelvhelyesség, helyesírás*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy az esetlegesen előforduló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák mennyiben akadályozzák az olvasót abban, hogy a szöveget első olvasásra teljes egészében megértse.

- *Íráskép*

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy milyen a szöveg írásképe, mennyire olvasható; a törlések és javítások mennyiben zavarják a szöveg áttekinthetőségét.

Értékelési skála a 2. feladathoz*A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése*

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A szöveg a megadott hosszúságú (15% eltérés lehetséges).	A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet vagy kettőt megfelelően dolgozott ki, a többi csak részben, illetve egy irányító szempontot megfelelően, az összes többi csak részben.	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a többi egyáltalán nem, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak néhányat részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem.

Hangnem, az olvasóban keltett benyomás

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg a szövegfajának, valamint a szerző és az olvasó közötti kapcsolatnak megfelelő hangnemben íródott, az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.	A szöveg hangneme következetlenséget mutat, az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.	A szöveg hangneme nem megfelelő, az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelt.

Szövegalkotás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő, elkülönül a bevezetés és a befejezés. A szöveg a gondolati tagolást követő bekezdésekből áll. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra, elkülöníti legalább a bevezetést vagy a befejezést (2 pont), bekezdéseket alkalmaz (3 pont). A mondatok általában szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindegyütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra, hiányzik a bevezetés és a befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, összefüggéstelen mondatokból áll. A szöveg annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándékának megfelelő, változatos, viszonylag bő szókincs jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándékának megfelelő szókincs jellemzi. A szókincs korlátai miatt előfordul ismétlés. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban nem, vagy csak kis mértékben nehezíti a megértést.	A szöveg kevésbé változatos, helyenként egyszerű, de a téma és a közlési szándék szempontjából még elfogadható. Sok a szóismétlés. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néhány helyen jelentősen megnehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon egyszerű, nem a témának és a közlési szándékának megfelelő. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen megnehezíti a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség, helyesírás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg kevés nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban nem befolyásolják a megértést.	A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, VAGY csak néhány nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban nehezítik a megértést.	A szövegben sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba van, amelyek a megértést jelentősen megnehezítik, valamint sok, a megértést nem befolyásoló nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba is előfordul benne.	A szöveg a nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt több helyen nem érthető.

Íráskép

1 pont	0 pont
Olvasható kézírás, áttekinthető törlések és javítások.	Olvashatatlan kézírás és/vagy áttekinthetetlen törlések és javítások.